

בג"צ 3629/24 - מוחמד אבראהים חוסין אלעביאת נ' מפקד כוחות צה"ל באיו"ש

בג"צ 3629/24 - מוחמד אבראהים חוסין אלעביאת נ' מפקד כוחות צה"ל באיו"ש ואח'עליו
בג"צ 3629/24

מוחמד אבראהים חוסין אלעביאת

נ ג ד

1. מפקד כוחות צה"ל באיו"ש
 2. שופט בית המשפט הצבאי לערעורים
 3. שירות הביטחון הכללי
- בבית המשפט העליון
[01.05.2024]
כבוד השופט נ' סולברג
עתירה למתן צו על תנאי

החלטה

1. עניינו של העותר נדון בשתי ערכאות שיפוטיות; מעצרו המינהלי אושר על ידן, לאחר שנחשפו לחומר המודיעיני החסוי בעניינו. כעת, במעין 'גלגול שלישי', מבקש העותר כי בית משפט זה יושיט לו סעד מן הצדק, ויבחן את עניינו פעם נוספת. בעת שמתדפק עותר על דלתות בית המשפט ומבקש סעד מן הצדק, עליו לבוא ובידו כתב עתירה ערוך כדת וכדין.

2. עתירה לביטול צו מעצר מינהלי, ככל עתירה אחרת המוגשת לבית משפט זה, עליה לפרוש לפני בית המשפט תשתית עובדתית הולמת. בכלל זה, פירוט ציוני הדרך המרכזיים במסגרת הליך המעצר המינהלי מראשיתו: מועד תחילת מעצרו של העותר; מועד תחילת המעצר המינהלי, ככל שהוא מאוחר למועד תחילת המעצר; מועד הגשת הערעור לבית המשפט הצבאי לערעורים; מועד פקיעת הצו; התייחסות ברורה למעצרים מינהליים קודמים, ככל שישנם, תוך פירוט התאריכים הרלבנטיים; עדכון על אודות צו מעצר מינהלי חדש, מאוחר לזה שנתקף בעתירה, ככל שנחתם, או שניתנה הודעה על כוונה להוצאת צו שכזה; וכן הרשעות פליליות קודמות בעלות הקשר ביטחוני אשר עשויות להיות רלבנטיות להכרעה. כמו כן, נדרשת העתירה לכלול את הנספחים הרלבנטיים, ובכלל זאת: צו המעצר המינהלי; פסק הדין של בית המשפט הצבאי שדן בצו; פסק הדין של בית המשפט הצבאי לערעורים; החלטות ופסקי דין קודמים שניתנו בעניינו של העותר, לגבי מעצרים מינהליים קודמים, כמו גם בהליכים פליליים שעשויים להיות רלבנטיים; וחומר נוסף שעשוי להידרש במסגרת ההליך.

3. בנוסף, יש להקפיד על סדרי הדין כפי שנקבעו בתקנות סדר הדין בבית המשפט הגבוה לצדק, התשמ"ד-1984 (להלן: התקנות), ככל משפטם וחוקתם. כאן, נדרשים אנו לשוב למושכלות ראשוניים: תקנה 4 לתקנות מורה כי "כל עתירה תהא נתמכת בתצהיר"; תצהיר שנחתם כדן על-ידי העותר עובר להגשת העתירה, לאחר שכתב העתירה הוגש לעיונו והוא אישר את האמור בה, ומנוסחו ניתן ללמוד כי נחתם לצורך הגשת העתירה הנוכחית. תקנה 21א לתקנות, מחילה על עתירות המוגשות לבית משפט זה את ההוראה המעוגנת בתקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018, שלפיה חלה חובה לצרף לכתב הטענות הראשון את יפוי הכוח מטעם בעל הדין.
4. קשיים של זמן ומקום, אינם מוכרים בדין כעילות לפטור גורף מחובות אלו. גם באותם מקרים חריגים ונדירים שבהם נמנעת כליל יכולת המפגש עם בעל הדין, על עורך דין המבקש להיפטר מחובת הגשת תצהיר מטעם העותר, וצירוף יפוי-כוח, מוטל נטל כבד להוכיח כי עשה כמיטב יכולתו לעמוד בחובות הקבועות בדין, וכי הדבר לא עלה בידו; לתמוך את טענותיו בתצהיר מטעמו; ולצרף תיעוד התומך בטענותיו. לא ניתן להסתפק בהצהרה לקונית על 'קשיים' במפגש עם העותר. חלק נכבד מן העתירות לגבי מעצרים מינהליים מוגש בצירוף תצהיר ויפוי-כוח כדן. משמע, ודאי אין מדיניות גורפת המונעת מפגש של עצורים מינהליים עם באי-כוחם, לשם החתמתם על תצהיר ויפוי-כוח מתאים.
5. אין מדובר בדקדוקי עניות; כפי שהיטיב להסביר זאת השופט ח' כבוב אך לאחרונה, הגשה רשלנית של עתירה "הובילה לכך שגורמי הביטחון לא יכלו להעביר את החומר שברשותם לידי פרקליטות המדינה; חומר שהוא קרדינלי לשם קיומה של ביקורת שיפוטית אפקטיבית. יתרה מכך, אילו נעשתה הביקורת השיפוטית במתכונת שאליה ניסה העותר להובילנו, בחופזה וללא חומרים רלוונטיים, הדבר עלול היה לשדר מסר לפיו הביקורת השיפוטית בנדון היא בבחינת 'חותמת גומי', אך כעולה ממושכלות הראשוניים שצינתי לעיל, ושאוילי נשכחו - לא היא" (בג"ץ 3368/24 אלחטיב נ' מפקד כוחות צה"ל באיו"ש, פסקה 15 (18.4.2024)).
6. בחינה של העתירה שלפני בשים לב לאמור לעיל, מלמדת כי זו מחוררת ככברה; התשתית העובדתית בה - לקויה. חסר בה ציון מפורש של מועד תחילת צו המעצר הנוכחי; לא ניתן למצוא בה את מועד הגשת הערעור לבית המשפט הצבאי לערעורים; היא נעדרת התייחסות ברורה למעצר המנהלי קודם, עליו ניתן ללמוד בעקיפין בלבד; ואף לא ניתן ללמוד ממנה כדבעי על מעצר פלילי קודם, הנרמז בין השורות. גם נספחיה של העתירה - חסרים. לבד מהחלטת בית המשפט הצבאי לערעורים, נעדרים ממנה צרופות חיוניות: צו המעצר המינהלי הנתקף; פסק הדין של בית המשפט הצבאי שדן בצו; ומסמכים הנוגעים למעצר המינהלי הקודם.
7. לעתירה אף לא צורפו תצהיר ויפוי-כוח כנדרש. בא-כוח העותר מבקש כי נפטור אותו מחובתו לצרף לעתירה תצהיר ויפוי-כוח, "נוכח העובדה שהדיונים מתקיימים בהיוועדות חזותית ובהעדר אפשרות ריאלית לבקר את העצורים ולהחתימם על המסמכים ובכללם העותר תוך פרק זמן סביר". 'פורמולה' זו ודומותיה, מוכרות לנו מעתירות מעין אלו, ואולם, כאמור, בכך לא יצא עורך הדין ידי חובתו. על מנת לחרוג מחובת צירוף התצהיר ויפוי-הכוח, באותם מקרים חריגים ונדירים בהם קיימת מניעה מוחלטת מלהגישם, שומה על עורך הדין להראות, כי עשה כל שלא ידו כדי לעמוד בחובותיו; למשל - להוכיח כי נעשה ניסיון כן להחתים את העותר על התצהיר ויפוי-הכוח, וכי הגורמים הרלבנטיים מנעו זאת ממנו, תוך צירוף תיעוד רלבנטי ותצהיר תומך מטעם עורך הדין; כזאת לא נעשה.
8. הביקורת השיפוטית על מעצרים מינהליים - בחרדת קודש היא נעשית. רשאים אנו לצפות, כי העותרים ובאי-כוחם, יתייחסו גם הם לעתירתם-שלהם, באותה מידה של כובד ראש אשר בה מבוקש כי ננהג בה אנו.
9. כאמור, שורת הדין מוליכה לדחיית עתירה שכזו על הסף, בשל הפגמים המרובים שנפלו בה. חרף האמור, לפנינו משורת הדין, ניתנת לעותר אפשרות לתקן את הטעון תיקון. לשם המשך הטיפול בעתירה, ישלים אפוא העותר לאלתר את הדרוש השלמה, כך שניתן יהיה לקיים דיון בעניינו בהקדם האפשרי. ניתנה היום, כ"ג בניסן התשפ"ד (1.5.2024).